

Udbytter, kvalitet og økonomi i
Staldfodring med frisk græs

Seniorkonsulent
Peter Hvid Laursen

Fodringsdagen den 9. september 2025

STØTTET AF
Mælkeafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Emner

- Resultater fra projektet i praksis
 - Markudbytter
 - Foderoptag og mælkeproduktion
 - Økonomi

Staldfodring med græs – hvad sker der i marken i praksis?

FG

EN

- Udbyttet:
- Hvad er udbyttet ved staldfodring sammenlignet med ensilering ?
- Hvilke fordele er der ved staldfodring med frisk græs ?
- Høsttidspunkt
- Trafфикskader
 - Hvad betyder det at køre på en større andel af arealet, dog med væsentlig lavere akselbelastning ?
 - Staldfodring frisk græs 55 % - Ensileringsmateriel 15 %

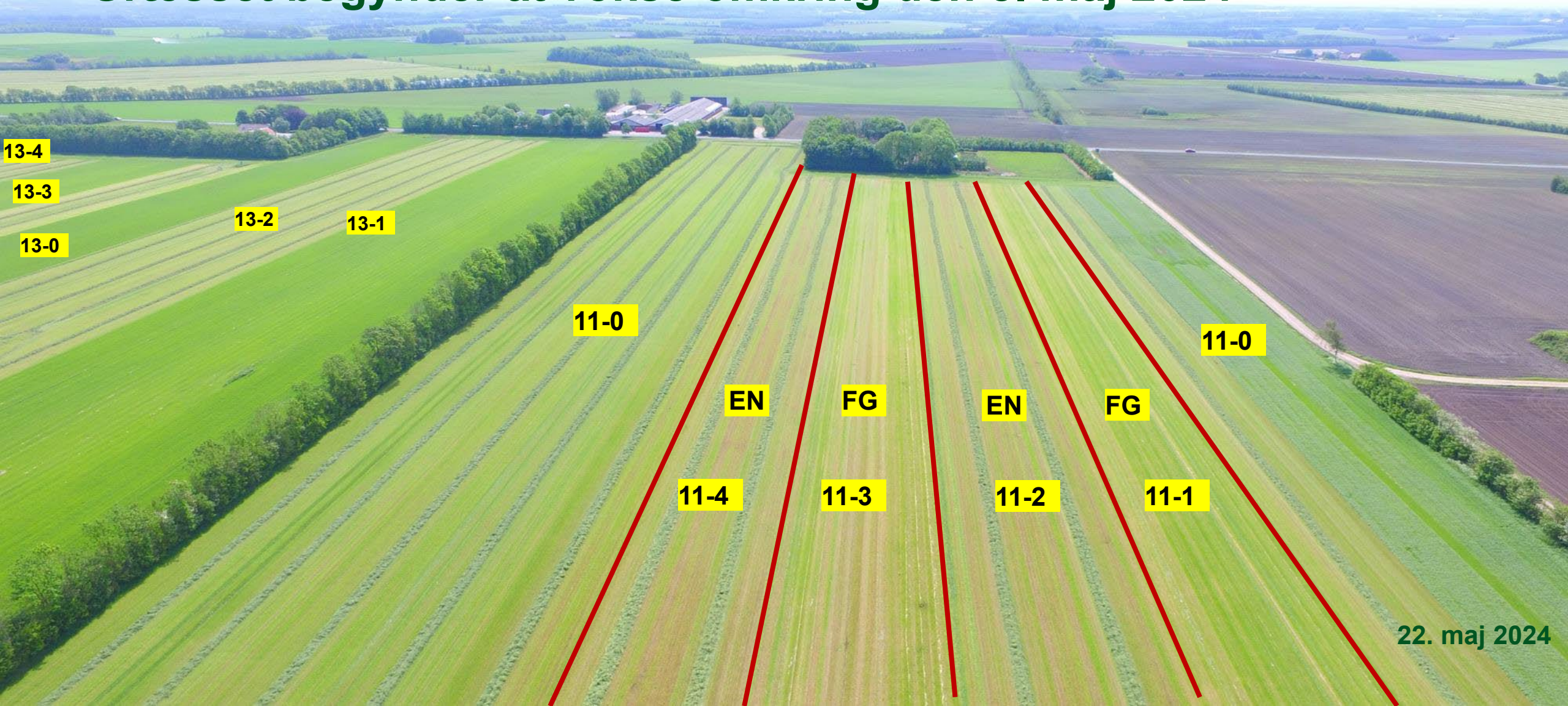
Bedrifter med markregistreringer

- 1 konventionel **Vanding** Blanding 35
- 1 økologisk **Ingen vanding** Blanding 45

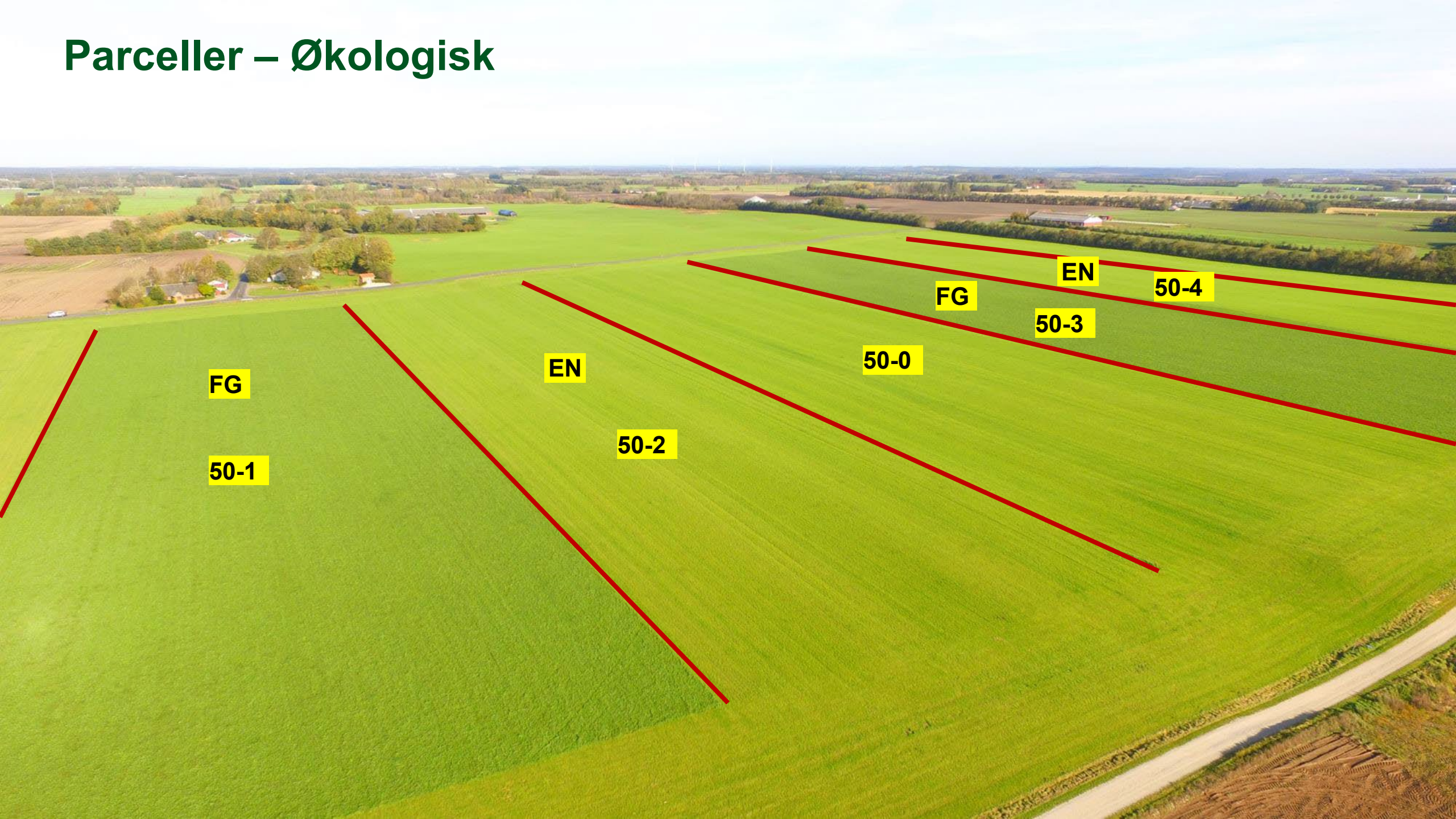
Parceller – Konventionel

Græsset begynder at vokse omkring den 8. maj 2024

22. maj 2024

Parceller – Økologisk

Vejning af udbytter

- Overkørselsvægt eller Brovægt

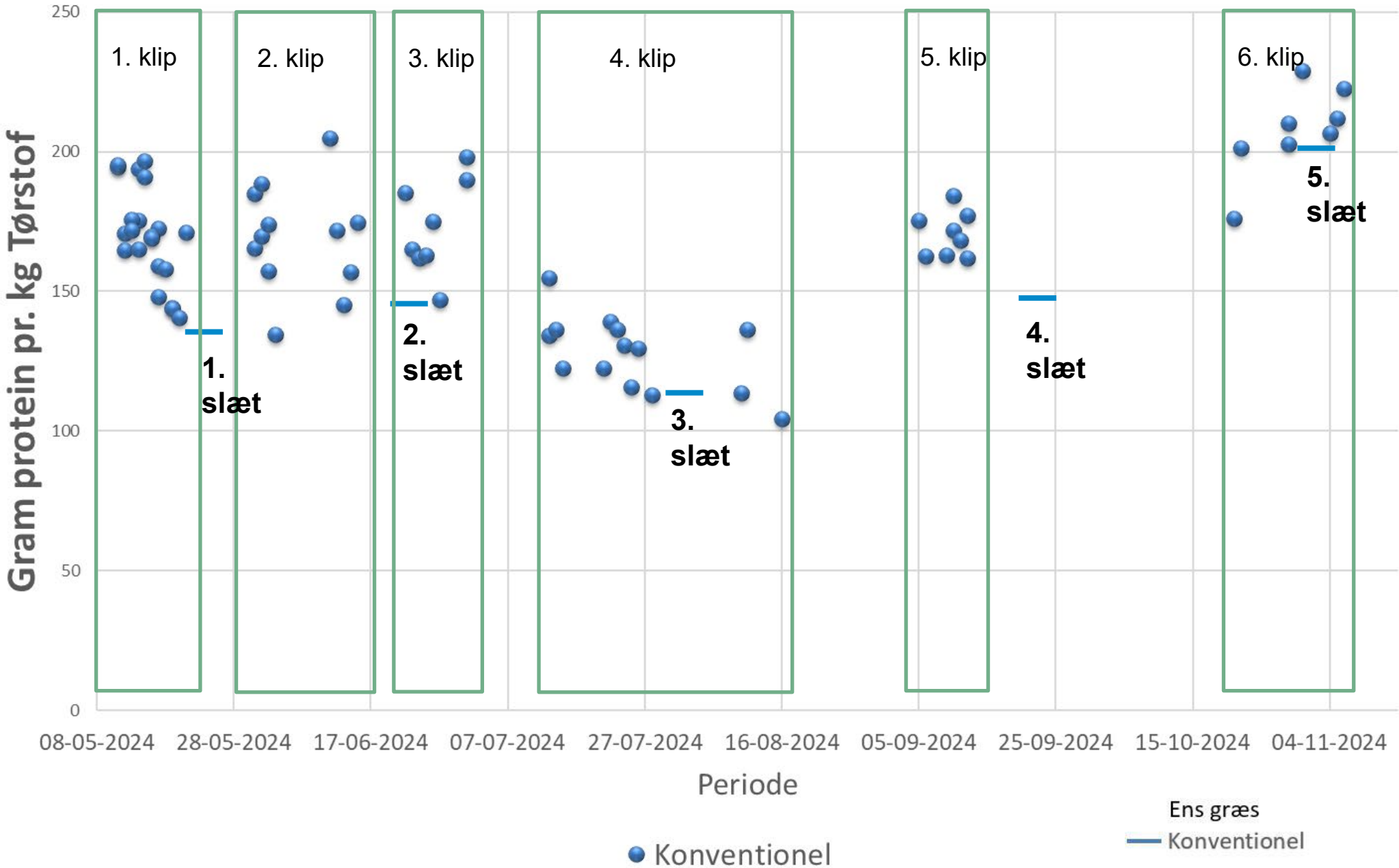

Friskgræs prøver

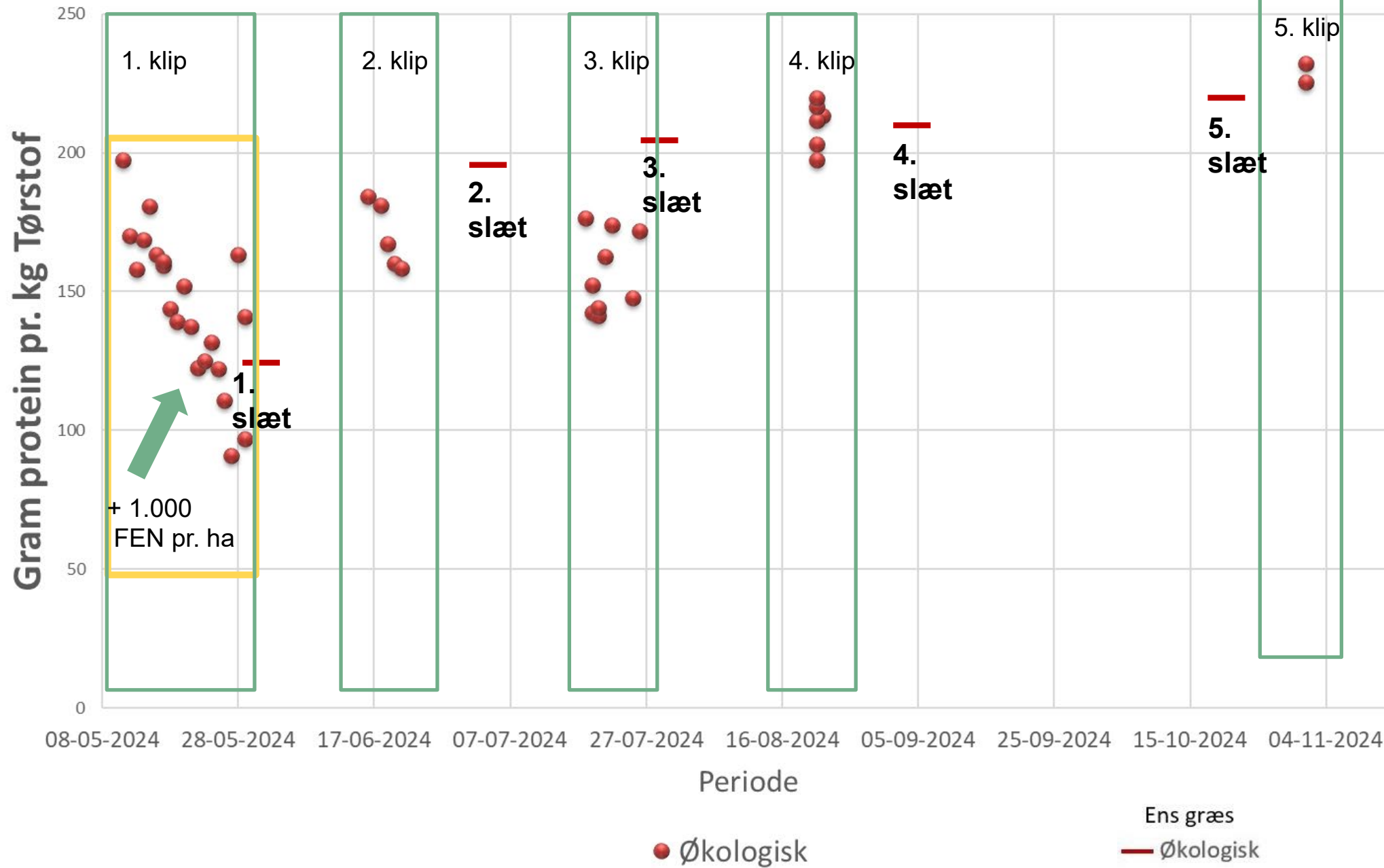
- 1 prøve pr. læs eller pr. dag
- Straks i fryser
- Afhentning ved lejlighed
- I 2024 er der også anvendt prøver uden nedfrysning først
- Hele prøver analyseres – ingen neddeling

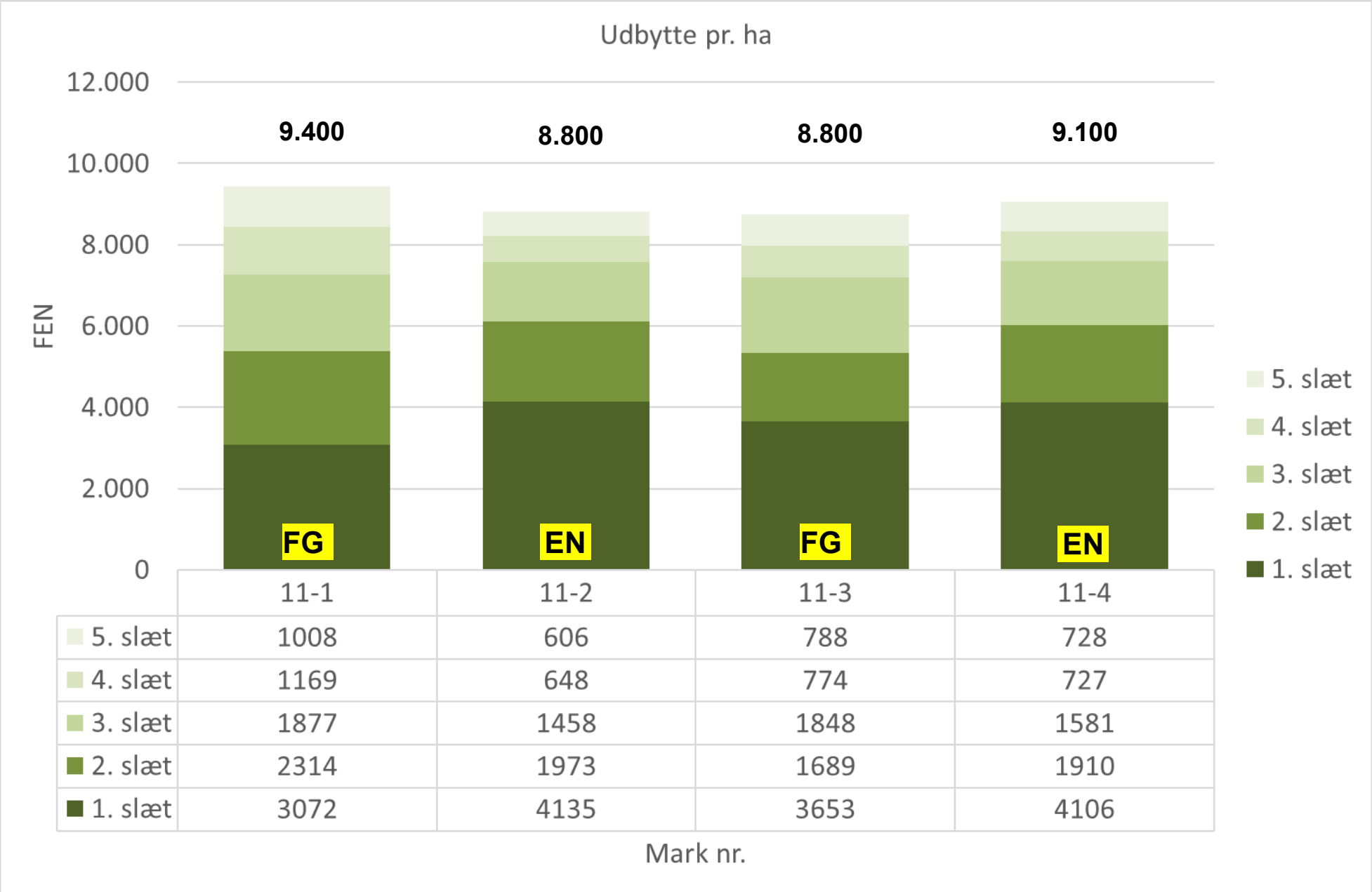
Proteinindhold i Frisk græs

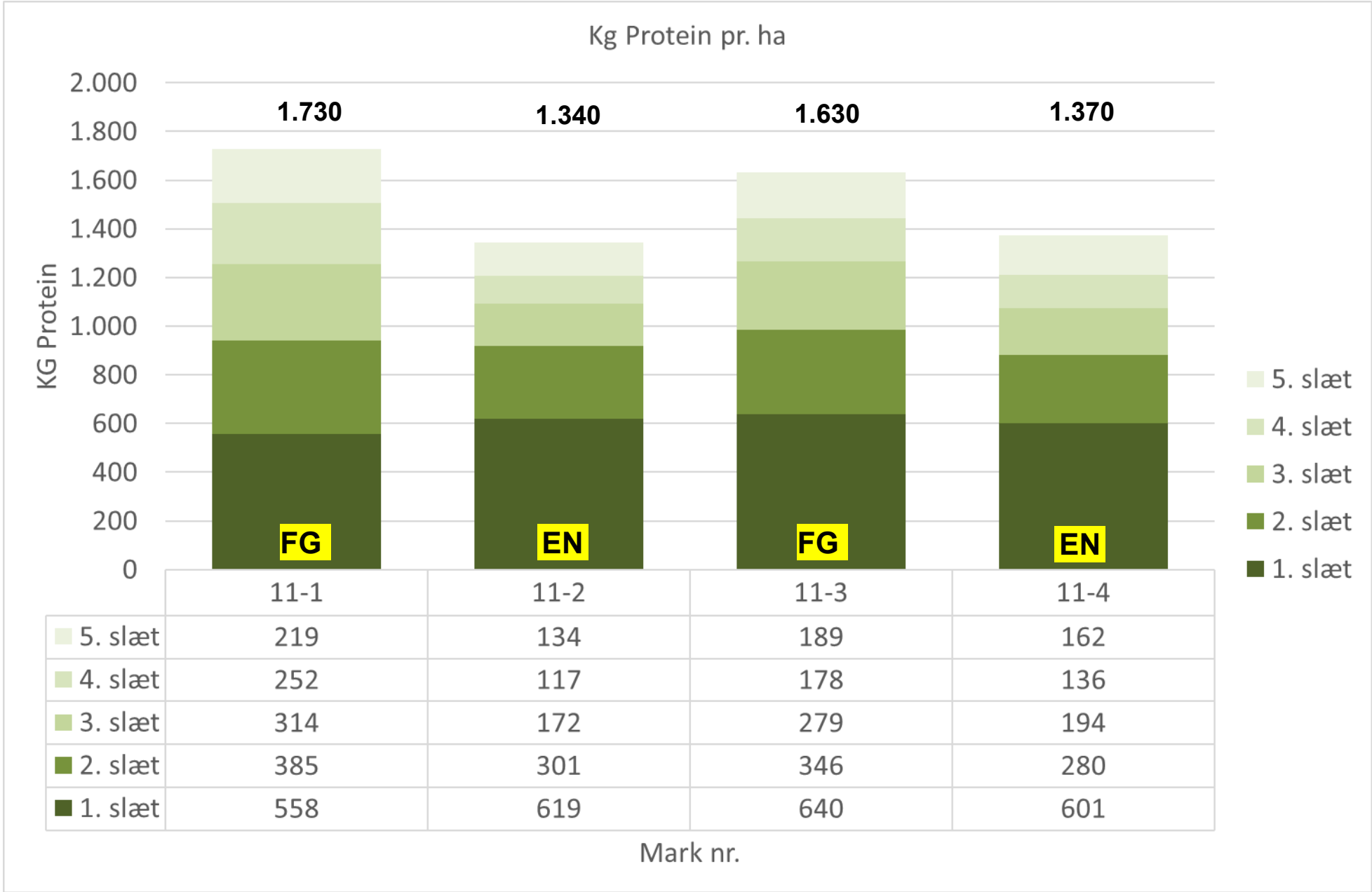
Proteinindhold i Frisk græs

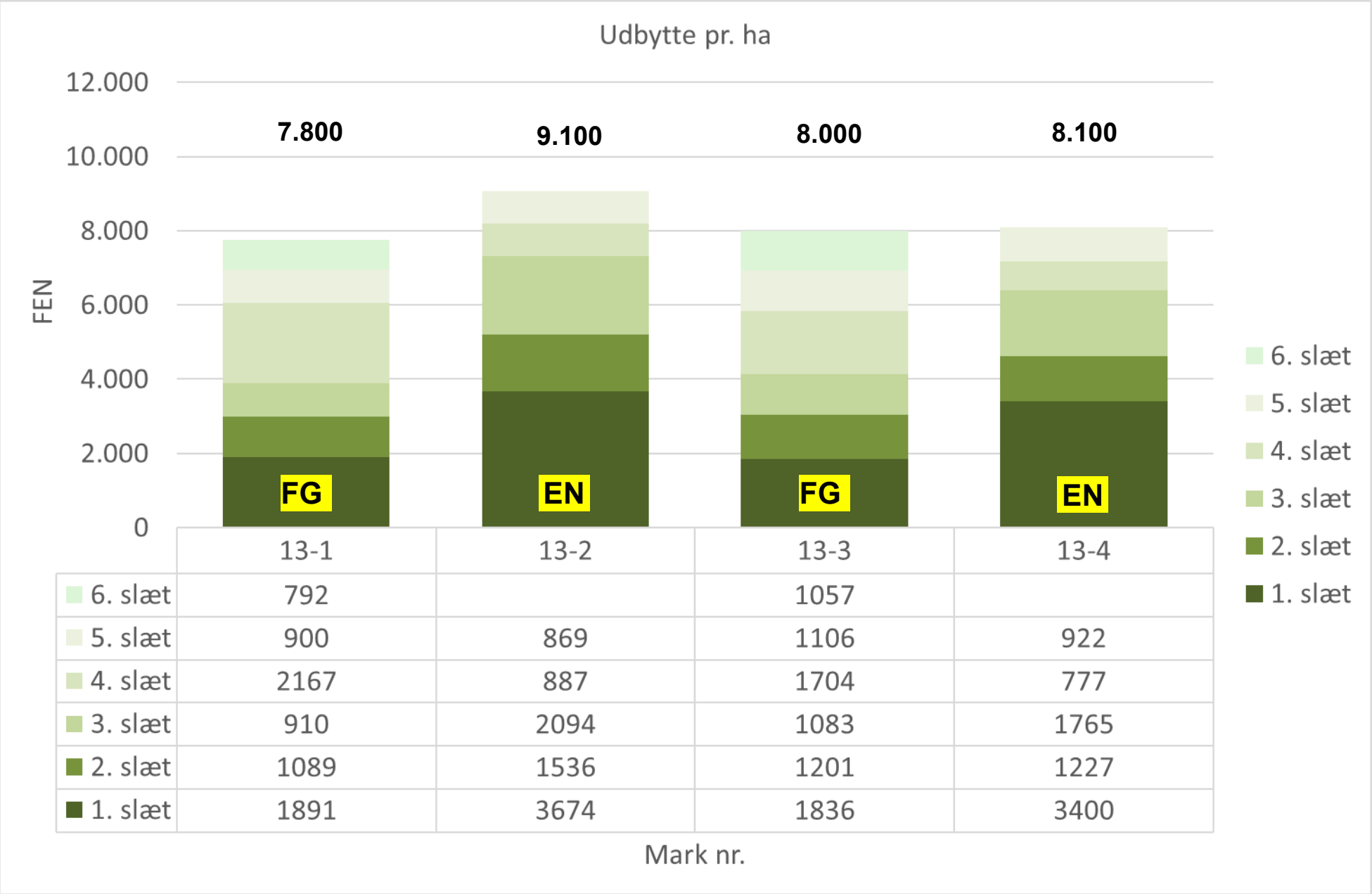
Konventionel bedrift mark 11

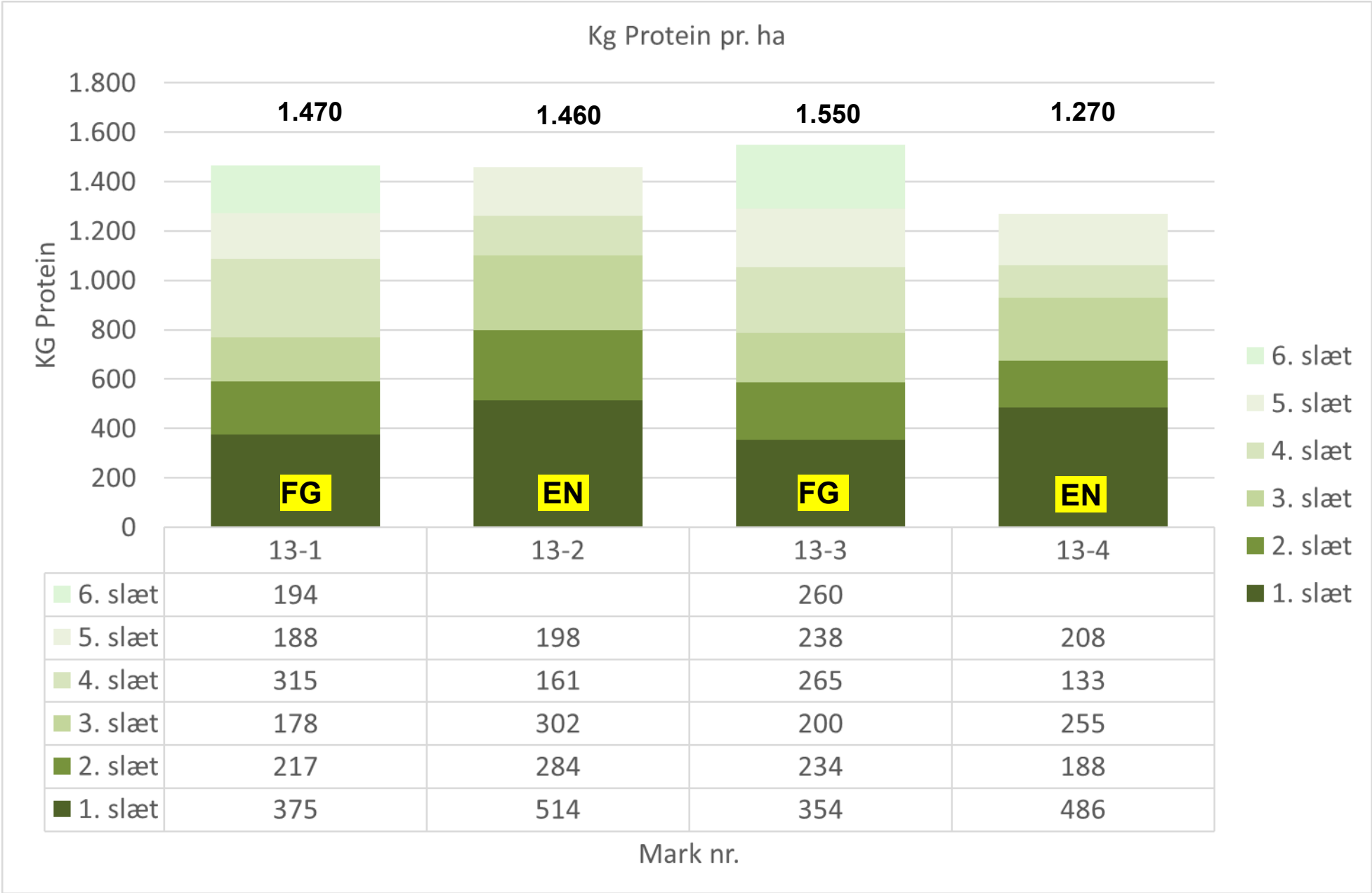
Konventionel bedrift mark 11

Konventionel bedrift mark 13

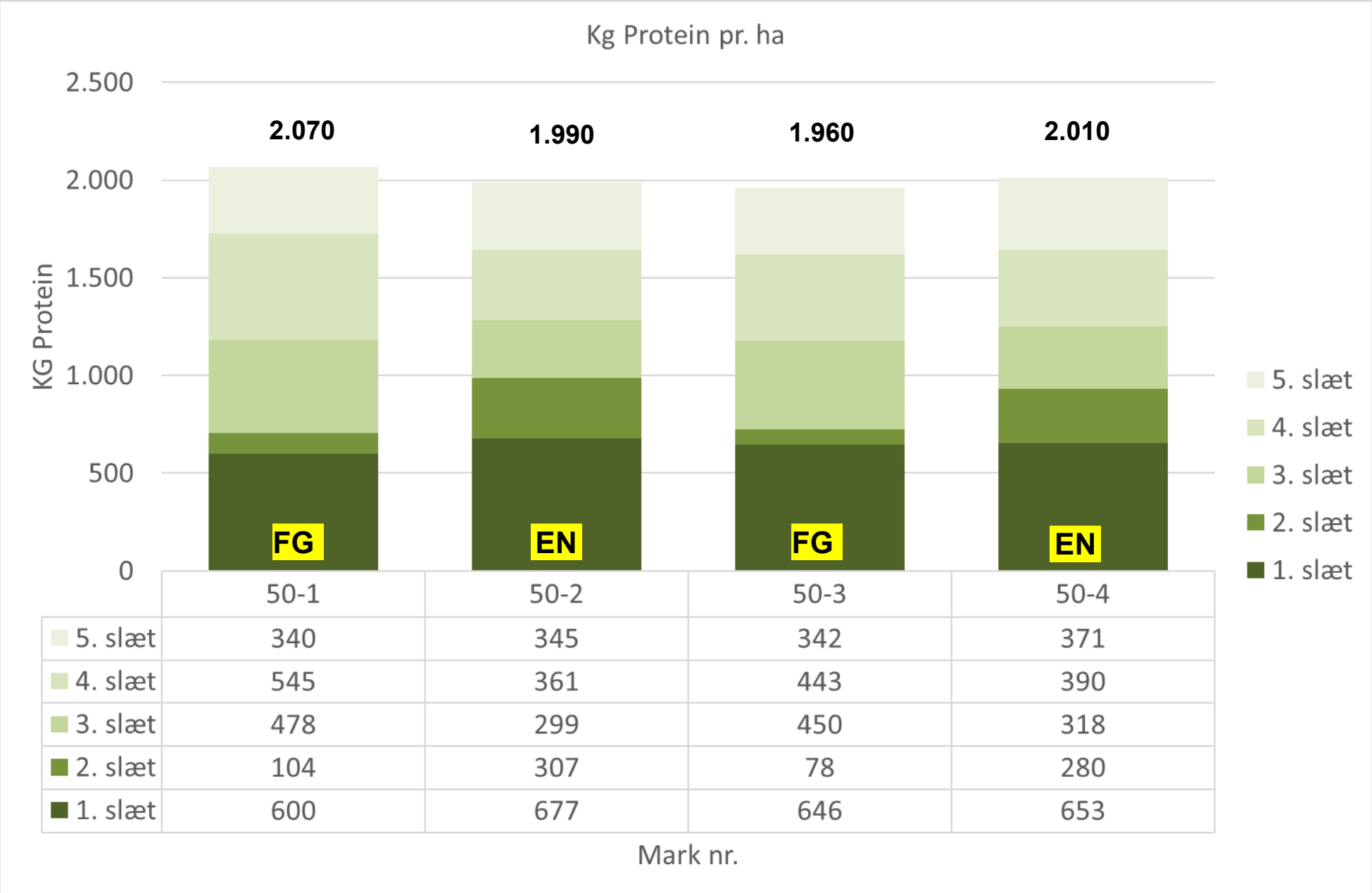
Konventionel bedrift mark 13

Økologisk bedrift mark 50

Økologisk bedrift mark 50

Hvad siger økonomien så på demobedrifterne?

- **Forudsætning for beregninger:**
- **FMS analyse (Mark og Stald)**
- **Konventionel Bedrift:**
- Beregninger er foretaget med udgangspunkt i bedriftens produktion i mark og stald.
- Arbejdsløn: 220 kr. pr. time
- Stykomkostninger: Farmtal 2023
- Maskinværdi egne maskiner: Primo 2023
- Forrentning og afskrivning 20 % p.a.
- Vedligehold og diverse
- Maskinstationsomkostninger
- Jordleje og EU-støtte
- MaksiGrass vognen kører udover egen bedrift også hos andre som maskinstationsarbejde

Hvad siger økonomien så?

- Maksigrass - vognen
 - 485.000 kg TS
 - 1.000 KG TS pr læs
 - 485 Læs pr. år
 - 330 timer på bedriften (110 timer foderbord)
 - 227 timer hos andre
 - 50 kr. pr. time vedligehold
 - 472 kr. pr. læs
 - Tidsforbrug: 8,85 timer/ha
 - **1,19 kr. pr. FEN (Frisk Græs)**
 - 1,32 kr. pr. FEN (Ensileret Græs)
 - 1,00 kr. pr FEN Majshelsæd
 - 1,45 kr. pr. FEN Kernemajs
 - 1,56 kr. pr. KG Crimpet korn
 - Fuldfoderblander 545 kr. pr. time
- Hjemmeavlet

Økologisk bedrift:

Produktionsomkostninger på den økologiske bedrift er beregnet til 1,32 kr. pr. FEN i 2024, heraf udgør arbejds- og maskinomkostninger 0,95 kr. pr. FEN

Foderration med eller uden Frisk græs – 12.000 kg EKM

(November 2023 – Oktober 2024)

Fodermiddel	Frisk græs (Sommer) 162 dage			Græsensilage (Vinter) 203 dage		
	KG tørstof pr. dag	Kr. pr. kg TS	Kr./ko pr. dag	KG tørstof pr. dag	Kr. pr. kg TS	Kr./ko pr. dag
Majsensilage	7,80	0,89	6,94	10,20	0,89	9,08
Kløvergræsensilage	2,90	1,17	3,39	5,90	1,17	6,90
Frisk græs staldfodring	5,80	1,02	5,92			
Korn, crimpet	4,40	1,95	8,58	2,80	1,95	5,46
Rapskage	2,60	2,11	5,49	2,20	2,11	4,64
Rapsskrå		2,78	0,00	1,30	2,78	3,61
Vegetabilsk fedt	0,08	9,66	0,77	0,14	9,66	1,35
NON GM Soya	1,82	5,05	9,19	2,20	5,05	11,11
Sodaraps	0,10	4,12	0,41	0,60	4,12	2,47
Ko-mix	0,40	3,67	1,47	0,40	3,67	1,47
I alt	25,92	I alt kr.	42,16	25,74		46,10

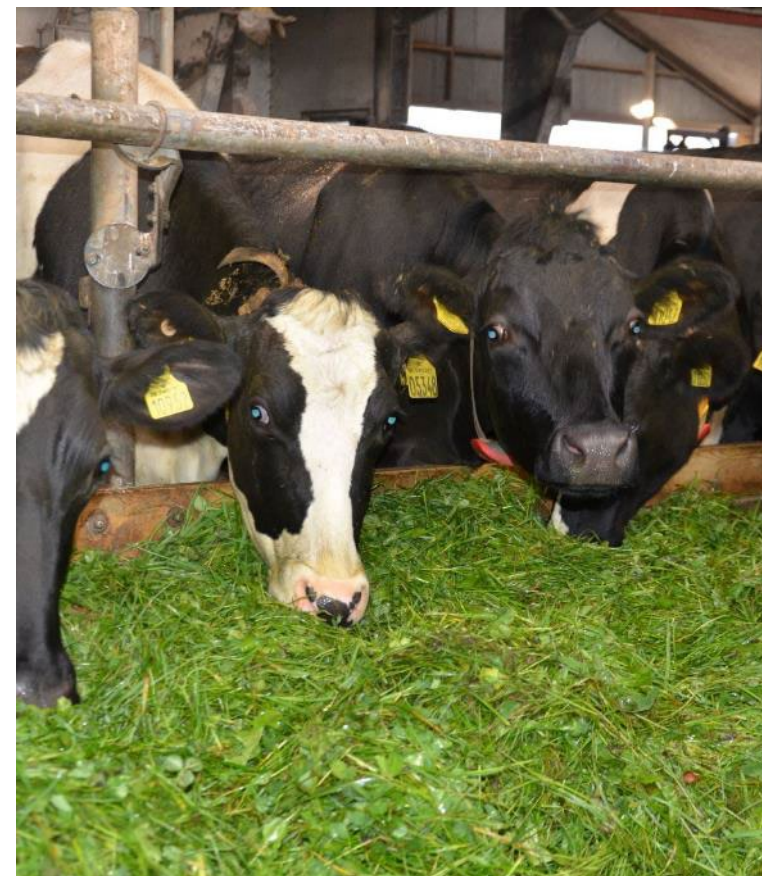
Følsomheder på indkøbte fodermidler (2024)

Forskel i pris på foderration kr. pr. ko pr. dag

-20 %	0	+ 20%
3 kr.	4 kr.	5 kr.

Kr. pr. årsko

-20 %	0	+ 20%
426 kr.	590 kr.	760 kr.

Beregnet økonomisk gevinst

- 2024: 590 kr. pr. årsko
- 2023: 85 kr. pr. årsko
- Store vedligeholdelsesomkostninger

Opsummering

- Ingen forskel i udbyttet af Foderenheder
- Plus 300 kg protein pr. ha på den Konventionelle bedrift (bl. 35)
- Ingen forskel i proteinudbytte på den økologiske bedrift (bl. 45)
- + 85 kr. pr. årsko i 2023
- + 590 kr. pr. årsko i 2024 340 kr. i gns.
- Tidsforbrug: 8,85 timer/ha
- **1,19 kr. pr. FEN (Frisk Græs) Konventionel**
- **1,32 kr. pr. FEN (Frisk Græs) Økologisk**
- **Beregninger er bedriftsspecifikke**
- **Høsttidspunktet er ekstremt vigtigt**

Konceptet kræver styring på højt niveau!

Foderoptag og mælkeproduktion

Projekt "Staldfodring med frisk græs" – fodring i praksis 2022-2024

Deltagere

- 11 bedrifter i alt
- Konventionelle og økologiske
- 150 - 840 køer
- 9.000 -12.500 kg EKM/årsko
- MaksiGrass eller skårlægger

Data

- Månedlige foderkontroller
- Analyser af staldgræs

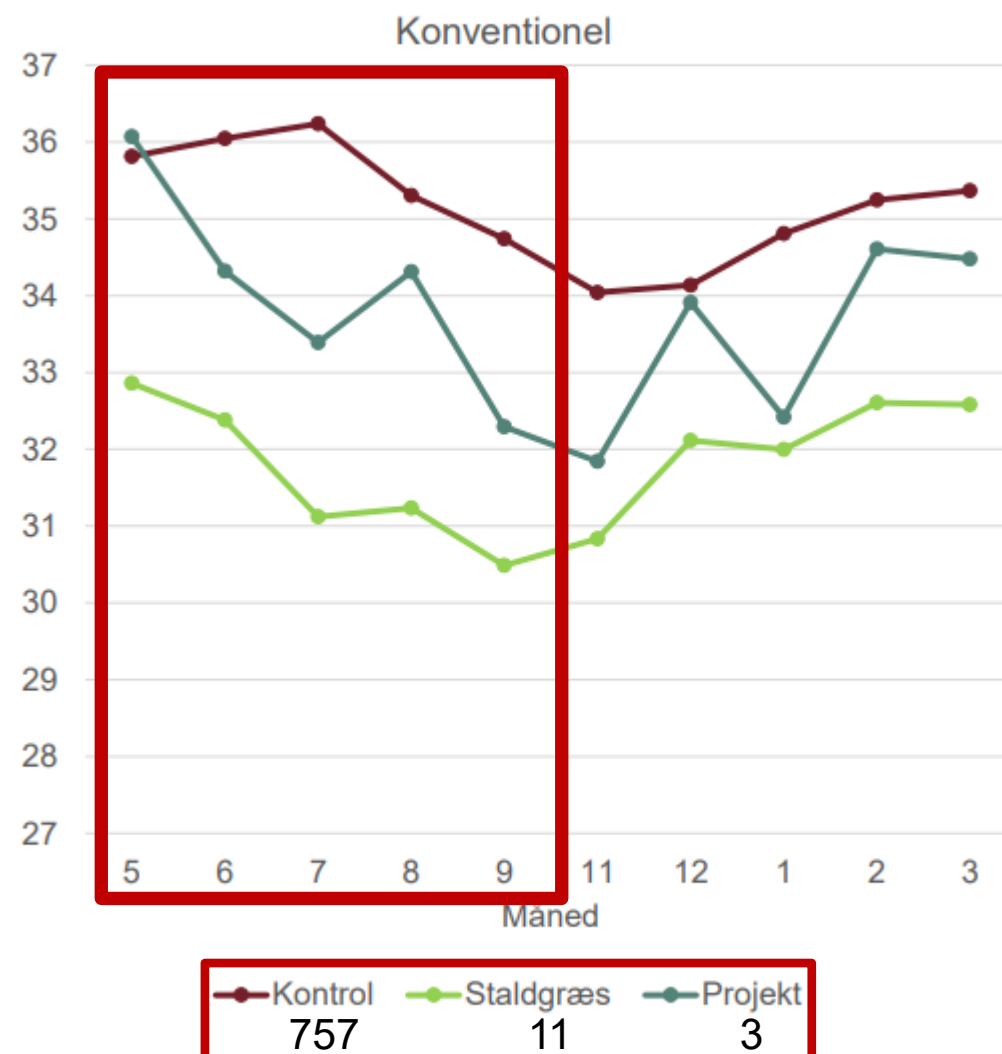
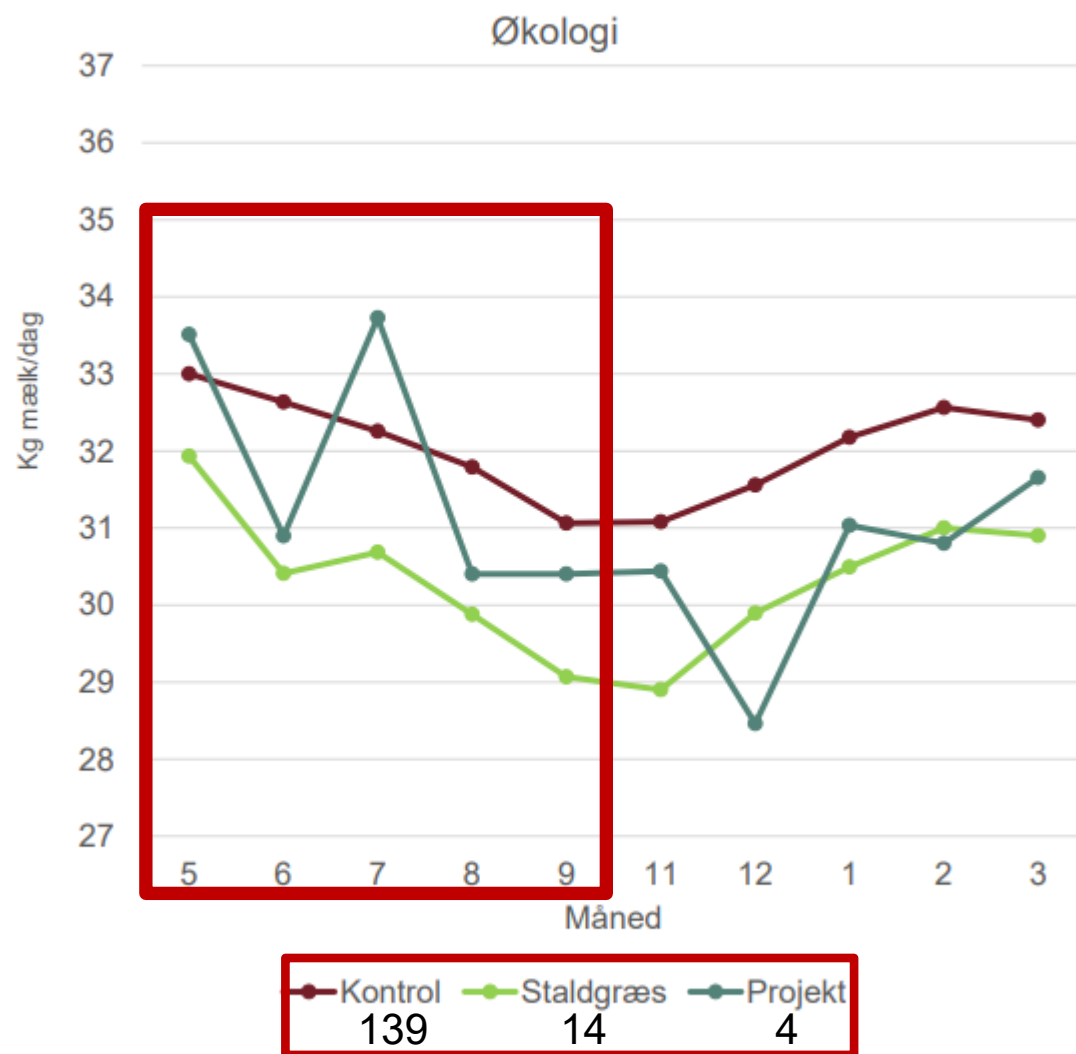

Foto: Irene Fisker

Typisk 3-8 kg tørstof pr. ko

Mælkeydelse

Foderrationer uden og med staldgræs – økologisk modelbedrift

<i>Fodermidler, kg ts/ko:</i>	Uden staldgræs	Med staldgræs
Kløvergræsensilage	9,0	3,8
Staldgræs	-	5,7
Afgræsning	5,7	5,7
Korn	5,9	6,2
Rapskage	1,4	0,8
Hestebønne	1,0	1,0
Mineraler	0,1	0,1
Rationsparametre:		
Foderoptagelse, kg ts	23,1	23,2
Energioptagelse, MJ	152	152
Råprotein, g/kg ts	164	170
Forv. EKM-ydelse, kg	33,2	33,2

Restbeløb – økologisk modelbedrift

Fodermidler, kg ts/ko:	Uden staldgræs	Med staldgræs	
Kløvergræsensilage	9,0	3,8	131 øre/FEN
Staldgræs	-	5,7	114 øre/FEN
Afgræsning	5,7	5,7	74 øre/FEN
Korn	5,9	6,2	195 øre/kg
Rapskage	1,4	0,8	525 øre/kg
Hestebønne	1,0	1,0	400 øre/kg
Mineraler	0,1	0,1	400 øre/kg
Nøgletal:			425 øre/kg EKM
Foderomkostninger pr. ko, kr.	40,13	36,77	
Restbeløb pr. ko, kr.	100,97	104,33	

Foderrationer uden og med staldgræs – konventionel modelbedrift

<i>Fodermidler, kg ts/ko:</i>	Uden staldgræs	Med staldgræs
Majsensilage	7,5	7,5
Kløvergræsensilage	6,1	1,0
Staldgræs	-	5,6
Korn	4,6	4,8
Rapsskrå	4,0	3,8
Sojaskrå	0,5	-
Fedt og mineraler	0,4	0,4
Rationsparametre:		
Foderoptagelse, kg ts	23,1	23,1
Energioptagelse, MJ	154	154
Råprotein, g/kg ts	163	165
Forv. EKM-ydelse, kg	33,8	33,8

Restbeløb – konventionel modelbedrift

Fodermidler, kg ts/ko:	Uden staldgræs	Med staldgræs	Pris
Majsensilage	7,5	7,5	101 øre/FEN
Kløvergræsensilage	6,1	1,0	131 øre/FEN
Staldgræs	-	5,6	114 øre/FEN
Korn	4,6	4,8	165 øre/kg
Rapsskrå	4,0	3,8	238 øre/kg
Sojaskrå	0,5	-	337 øre/kg
Fedt og mineraler	0,4	0,4	1100/300 øre/kg
Nøgletal:			369 øre/kg EKM
Foderomkostninger pr. ko, kr.	37,48	35,40	
Restbeløb pr. ko, kr.	87,24	89,32	

Tak til de medvirkende bedrifter for registreringer og levering af værdifulde data 😊

STØTTET AF
Mælkeafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION